

Beszámoló

a

Szatymazi Értéktár Bizottság 2023. II. félévi munkájáról

Előző beszámolónk - 2023. szeptember - óta eltelt időszakban az alábbiakról adunk számot:

A 2023. II. félévben tovább gyűjtöttük az értékeket és az eddig elkészült értékekhez tartozó újabban fellelt dokumentumokat.

Továbbá értéktárba való felvéltre az alábbi anyagok készültek el:

- *Herczeg István olimpiai ezüstérmes sportoló*
- *Szatymaz Község Címere*

Továbbá kiegészítésre kerültek az alábbi témakörök::

- *Dankó Pista*
- *A keresztek és harangok –*
- *Egy harang multjáról*
- *Hajdani üdülők ,nyaralók írásai,*
  - *Dr. Tóth Imre és Csermák nyaraló*
  - *A régi nyaralók ideje*

Gyűjtés alatt:

A három Báló kocsma

Szatymazi Nép kör anyaga

- *Népliget, fürdő, strand*

Szatymaz, 2024. 01. 30.

Tisztelettel:

Burkus Andrásné

elnök

4/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez melléklet a 11

**Javaslat a
„[nemzeti érték megnevezése]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.Burkus Andrásné .(név)

..... (aláírás)

Szatymaz, település, dátum)
(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Burkus Andrásné**

Levelezési cím: **6763 Szatymaz, Kis u. 1sz.**

Telefonszám: 06/20 263 8494

E-mail cím: **burkusandrasne@gmail.com**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése : **HERCZEG ISTVÁN torna - olimpiai ezüst -stockholmi olimpia**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített k
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☒ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Szatymaz, Apátfalva**

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési   ☒ tájegységi   ☒ megyei   ☐

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Herczeg István 1887-ben született Apátfalván, itt végezte az elemi iskolát, majd tanulmányait Szegeden folytatta. Középiskolás korában ismerkedett meg a tornasporttal, pályafutását a Szeged Atlétikai Clubban kezdte. 1905-ben már országos bajnok volt összetettben, mindezt 18 évesen. Ennek ellenére az 1908-as olimpiáról még lemaradt, így dolgozni kezdett – újságíróként. A Szegedi Naplóban jelentek meg írásai, de természetesen a sportnak sem fordított hátat. Továbbra is kiemelkedő formát mutatott, így az 1912-es előtt a szegedi edző, Kmetykó János őt is betette a 16 fős magyar tornacsapatba. Ekkoriban a csapatversenyben a tornászoknak szinkronban kellett bemutatniuk gyakorlatukat (a legtöbb színen négyen egyszerre tornáztak, talajon pedig mind a tizenhat versenyző egy időben

mutatta be gyakorlatát). A magyarok teljesítményére nem lehetett panasz, az olaszok mögött, de a briteket megelőzve a második helyen végeztek.

Élményeit könyvben is megjelentette „Impresszióim a stockholmi olimpiáról” című munkájában. 1920-tól a Szegedi Tornaegylet főtitkára, majd az 1912-ben megjelent első szegedi sportlap alapítója. Sportpályafutása után folytatta újságírói hivatását, hobbiból pedig kertészkedett. Később Szatymazra költözött, itt hunyt el 1949-ben. Emlékeire 2012-ben szülőfalujában, a helyi általános iskola falán emléktáblát helyeztek el.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

*1905-ben – 18 évesen -már országos bajnok volt.

- **A 2012-es sTOCKHOLMI OLYMPIÁN ezüstérmes**

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források) **Rózsáligeti László: Magyar Olimpiai Lexikon. [Bp.], Szerző, 2000; Révai Új Lexikona. Főszerk. Kollega Tarsoly István. Szekszárd, Babits, 1996-; Új magyar életrajzi lexikon. Főszerk. Markó László. Bp., Magyar Könyvklub; Szeged /A város folyóirata/ Városthörténeti és kulturális magazin Mőd László: Érdekessegek a szegedi szőlő- és bortermelés múltjából 17; https://hu.wikipedia.org/wiki/Herczeg_Istv%C3%A1n; <http://olimpia.hu/champdata/details/id/22629/m/612>; <https://www.youtube.com/watch?v=d9yRquDWIFc> Molnár László és Mátó Lajos nyilatkozik az emléktábla avatásánál**

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.szatymaziertekek.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok

4/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethezmelléklet a 11

**Javaslat a
„[nemzeti érték megnevezése]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.Burkus Andrásné .(név)

..... (aláírás)

Szatymaz, település, dátum)
(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Burkus Andrásné**

Levelezési cím: **6763 Szatymaz, Kis u. 1sz.**

Telefonszám: 06/20 263 8494

E-mail cím: **burkusandrasne@gmail.com**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése : **HERCZEG ISTVÁN torna - olimpiai ezüst -stockholmi olimpia**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság

☐ egészség és életmód

☐ épített k

☐ ipari és műszaki megoldások

☐ kulturális örökség

☒ sport

☐ természeti környezet

☐ turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Szatymaz, Apátfalva**

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési

☐ tájegységi

☐ megyei

☐

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Herczeg István 1887-ben született Apátfalván, itt végezte az elemi iskolát, majd tanulmányait Szegeden folytatta. Középiskolás korában ismerkedett meg a tornasporttal, pályafutását a Szeged Atlétikai Clubban kezdte. 1905-ben már országos bajnok volt összetettben, mindezt 18 évesen. Ennek ellenére az 1908-as olimpiáról még lemaradt, így dolgozni kezdett – újságíróként. A Szegedi Naplóban jelentek meg írásai, de természetesen a sportnak sem fordított háttat. Továbbra is kiemelkedő formát mutatott, így az 1912-es előtt a szegedi edző, Kmetykó János őt is betette a 16 fős magyar tornacsapatba. Ekkoriban a csapatversenyben a tornászoknak szinkronban kellett bemutatniuk gyakorlatukat (a legtöbb

szeren négyen egyszerre tornásztak, talajon pedig mind a tizenhat versenyző egy időben mutatta be gyakorlatát). A magyarok teljesítményére nem lehetett panasz, az olaszok mögött, de a briteket megelőzve a második helyen végeztek.

Élményeit könyvben is megjelentette „Impresszióim a stockholmi olimpiáról” című munkájában. 1920-tól a Szegedi Tornaegylet főtitkára, majd az 1912-ben megjelent első szegedi sportlap alapítója. Sportpályafutása után folytatta újságírói hivatását, hobbiból pedig kertészkedett. Később Szatymazra költözött, itt hunyt el 1949-ben. Emléke 2012-ben szülőfalujában, a helyi általános iskola falán emléktáblát helyeztek el.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

*1905-ben – 18 évesen -már országos bajnok volt.

- A 2012-es sTOCKHOLMI OLYMPIÁN ezüstérmes

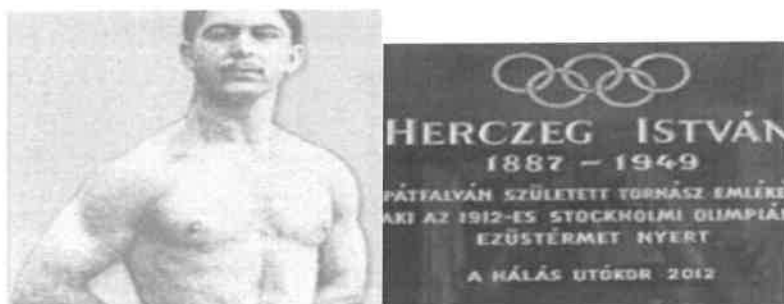
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források) *Rózsáligeti László: Magyar Olimpiai Lexikon. [Bp.], Szerző, 2000; Révai Új Lexikona. Főszerk. Kollega Tarsoly István. Szekszárd, Babits, 1996-; Új magyar életrajzi lexikon. Főszerk. Markó László. Bp., Magyar Könyvklub; Szeged /A város folyóirata/ Várostarténeti és kulturális magazin Mód László: Érdekességek a szegedi szőlő- és bortermelés múltjából 17; https://hu.wikipedia.org/wiki/Herczeg_Istv%C3%A1n; <http://olimpia.hu/champdata/details/id/22629/m/612>; <https://www.youtube.com/watch?v=d9yRquDWIFc> Molnár László és Mátó Lajos nyilatkozik az emléktábla avatásánál*

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.szatymaziertekek.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

2. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

***Javaslat a
„[nemzeti érték megnevezése]”
Magyar Értéktárba történő felvételéhez***

Készítette:

Burkus Andrásné(név)

..... (aláírás)

Szatymaz, 2023. (település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név:

Levelezési cím:

Telefonszám:

E-mail cím:

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság

☐ egészség és életmód

☐ épített k

☐ ipari és műszaki megoldások

☐ kulturális örökség

X sport

☐ természeti környezet

☐ turizmus

3. A nemzeti értéket tartalmazó értéktár megnevezése

4. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Herczeg István 1887-ben született Apátfalván, itt végezte az elemi iskolát, majd tanulmányait Szegeden folytatta. Középiskolás korában ismerkedett meg a tornasporttal, pályafutását a Szeged Atlétikai Clubban kezdte. 1905-ben már országos bajnok volt összetettben, mindezt 18 évesen. Ennek ellenére az 1908-as olimpiáról még lemaradt, így dolgozni kezdett – újságíróként. A Szegedi Naplóban jelentek meg írásai, de természetesen a sportnak sem fordított háttat. Továbbra is kiemelkedő formát mutatott, így az 1912-es előtt a szegedi edző, Kmetykó János őt is betette a 16 fős magyar tornacsapatba. Ekkoriban a csapatversenyben a tornászoknak szinkronban kellett bemutatniuk gyakorlatukat (a legtöbb

szeren négyen egyszerre tornásztak, talajon pedig mind a tizenhat versenyző egy időben mutatta be gyakorlatát). A magyarok teljesítményére nem lehetett panasz, az olaszok mögött, de a briteket megelőzve a második helyen végeztek.

Élményeit könyvben is megjelentette „Impresszióim a stockholmi olimpiáról” című munkájában. 1920-tól a Szegedi Tornaegylet főtitkára, majd az 1912-ben megjelent első szegedi sportlap alapítója. Sportpályafutása után folytatta újságírói hivatását, hobbiból pedig kertészkedett. Később Szatymazra költözött, itt hunyt el 1949-ben. Emléke 2012-ben szülőfalujában, a helyi általános iskola falán emléktáblát helyeztek el.

5. Indoklás a Magyar Értéktárba történő felvétel mellett, kitérve a nemzeti érték országos jelentőségének bemutatására)

6. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források) *Rózsali László: Magyar Olimpiai Lexikon. [Bp.], Szerző, 2000; Révai Új Lexikona. Főszerk. Kollega Tarsoly István. Szekszárd, Babits, 1996-; Új magyar életrajzi lexikon. Főszerk. Markó László. Bp., Magyar Könyvklub; Szeged /A város folyóirata/ Városthörténeti és kulturális magazin Mád László: Érdekességek a szegedi szőlő- és bortermelés múltjából 17; https://hu.wikipedia.org/wiki/Herczeg_Istv%C3%A1n; <http://olimpia.hu/champdata/details/id/22629/m/612>; <https://www.youtube.com/watch?v=d9yRquDWIFc> Molnár László és Mátó Lajos nyilatkozik az emléktábla avatásánál*

7. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: ***www.ertektar.szatymaz.hu***

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

4/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez melléklet a 11

*Javaslat a
„[nemzeti érték megnevezése]”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez*

Készítette:

Burkus Andrásné(név)

..... (aláírás)

Szatymaz, 2023. (település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: **Bózsó Sándorné**

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Burkus Andrásné**

Levelezési cím: **6763 Satymaz, Kis u.1. sz.**

Telefonszám: **63/20 263 8494**

E-mail cím: **burkusandrasme@gmail.com**

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése **Szatymaz Község címere**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság

☐ egészség és életmód

☐ épített k

☐ ipari és műszaki megoldások

☒ kulturális örökség

☐ sport

☐ természeti környezet

☐ turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye **Szatymaz község**

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒X települési

☐ tájegységi

megyei

☐

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Szatymaz területe hajdan nagyállattartásra alkalmas vidék volt, tehát a honfoglalók csakúgy használhatták, mint később a kunok; a szomszédságában levő nádasok, tavak gazdag madárvilágnak adnak otthont, országos főút haladt át rajta, templomos helyévé vált az idők folyamán stb., így tehát történetéből számos címeralkotásra alkalmas motívum fogalmazható meg.

A község címere álló, csücskös talpú reneszánsz pajzs, kék mezőjében jobb haránt díszített habos ezüst pólya található.

A pólya fölött balról jobbra benyúló, bíbor öltözékű ezüstös jobb kéz aranyos zsinórzatú bíborpárnát tart, amelyen Magyarország arany Szent Koronája nyugszik; a pajzsfő jobb oldalában, részben takarásban lévő arany Nap ontja aranyos sugarait. A pólya alatti mező zöld udvarán enyhén balra hajló, zöld lombozatú, aranyos törzsű, hat aranyágú őszibarackfa áll, rajta hat aranybarack. A fa törzséhez balról nyolcküllős, fekete kocsikerék támaszkodik.

A jobb haránt ezüstpólyát (a pajzsfő jobb oldalán, a pajzsköldökön és a pajzstalp bal oldalán) három, jobbra szárnyaló, természetes színű darumadár díszíti. A pajzs felső élén enyhén jobbra forduló, természetes színű, csőrös harci sisak helyezkedik el, nyakában arany medália, felette kék gyöngyökkel és ékkövekkel díszített ötágú arany leveles korona van.

A foszlányok jobbról bíbor és arany; balról kék és ezüst színűek.

Szatymaz címere a beszélő címerek (tesserae loquentes) kategóriába tartozik, amennyiben a jobb haránt habos pólya a benne szárnyaló darvakkal a szomszédos vízi világot jelképezi, ugyanakkor az itt áthaladó fő útvonalat is, melynek postaállomása volt e helyt, amelyre viszont a küllős kerék utal. A zöld címerudvar a terület termékenységet, egykori kiváló legelő voltát, az arany gyümölcsű őszibarackfa pedig azt a kertkultúrát idézi, amelyről méltán vált Szatymaz világhírűvé.

A pajzsfőt uraló kép: István király szent jobbja följajánlóan tartja a Szent Koronát a Nap felé. A Nap itt természetesen Szűz Máriát, Magyarország védasszonyát (patrónáját) jelképezi, amint ezt éppen e vidék első főpapja, Szent Gellért már megfogalmazta a „Mulier amicta sole” (a Napba öltözött asszony) biblikus mottóval 1018 körül elmondott szentbeszédében. Mindennek alapja, hogy a település egyháza az ország koronáját a Szent Szűznek ajánló István király tiszteletére van szentelve.

A sisak a település egykori hősi halottainak emlékét idézi, a korona pedig jelképesen a település autonómiájára céloz.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

„E múltból építkező, de a jövőnek szolgáló közösségi jelképek adjanak erőt a település minden tisztességes polgárának a közös boldogulásért folyó munkálkodásukban”

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- *Szatymaz Földje és Népe, Monográfia,*

Szegfű László: Szatymaz község címere, zászlaja, pecsétje

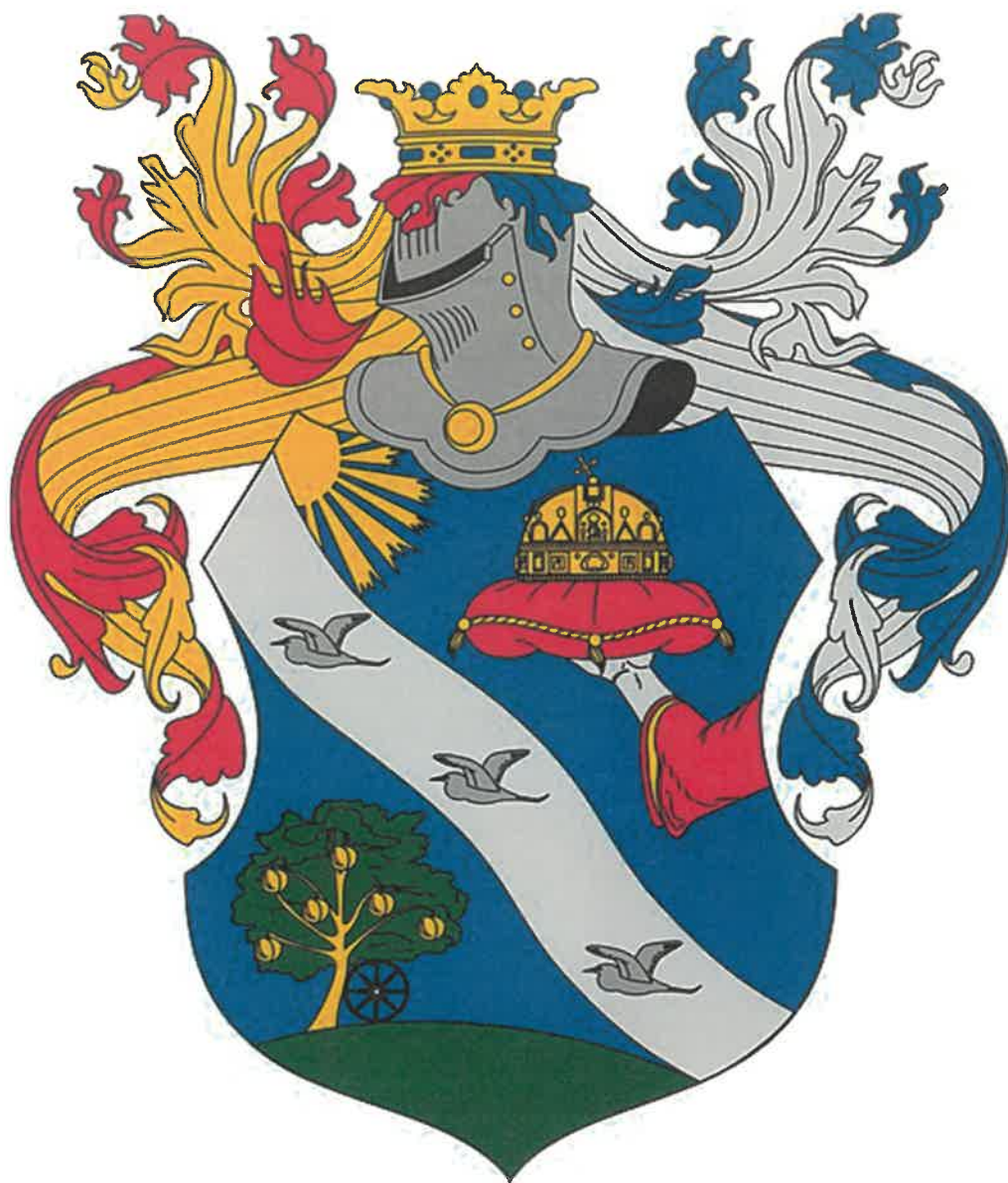
- <https://www.nemzetijelkepek.hu/szatymaz-kozseg>- www.szatymaz.hu

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.ertektar.szatymaz.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Htv. 1. §(1) bekezdés *j)* pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

-